

TALE

Arrangement:	Samråd i Folketingets Kulturdvalg om direktivforslag om ændring af beskyttelsestiden	10. januar 2011
Åbent eller lukket:	Åbent	
Dato og klokkeslæt:	12. januar 2011 kl.10	
Sted:	Folketingets Kulturdvalg	
Taletid:	-	
Forv. antal deltagere:	-	
Evt. andre forhold ministeren bør være opmærksom på:	-	
Kontaktperson:	Bente Skovgaard Kristensen, tlf. 51 88 67 69	

Der er efter ønske fra Mogens Jensen (S) stillet følgende samrådsspørgsmål til ministeren:

Spørgsmål F:

Ministeren bedes redegøre for forhandlingssituationen vedrørende EU kommissionens forslag om en forlængelse af beskyttelsestiden for musikere og sangere på deres udgivelser, herunder om det er korrekt, at en række lande har skiftet holdning til fordel for at støtte det tjekkiske kompromisforslag om en forlængelse af beskyttelsestiden fra 50 til 70 år?

Spørgsmål G:

Ministeren bedes redegøre for, om blandt andet EU parlamentets beslutning om at støtte det tjekkiske kompromisforslag vedrørende en forlængelse af beskyttelsestiden for musikere og sangere på deres udgivelser fra 50 til 70 år, ikke giver Danmark anledning til at arbejde aktivt for dette kompromisforslag, således at man ikke udgør et blokerende flertal sammen med nogle få andre lande.

Lad mig først takke for denne mulighed for over for Kulturdvalget at give en status på Europa-Kommissionens direktivforslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

Hovedindholdet i Kommissionens forslag er at udvide den eksisterende beskyttelsestid for udøvende kunstnere og fonogramproducenter – altså pladeselskaber – der i dag er på 50 år fra udgangen af det år, hvor fremførelsen eller optagelsen fandt sted – til 95 år.

Forslaget handler derimod ikke om beskyttelsestiden for selve musikkompositionen – noderne og teksten – men fortolkningen heraf, dvs. fx når Peter Belli og Dario Campeotto fremfører eller indspiller musik, som de ikke selv har komponeret.

Forslaget ændrer altså ikke ved komponister og tekstforfatteres ophavsret, der er på 70 år fra ophavsmandens død. Ophavsretten til fx alle Bent Fabricius Bjerres værker ophører således først 70 år efter, at han en gang dør. Det har hele tiden været og vil fortsat være to forskellige regelsæt, der gælder for komponisterne på den ene side og de udøvende kunstnere og pladeselskaberne på den anden side. Komponisterne har en meget længere beskyttelsestid, fordi der er tale om en egentlig ophavsret til et værk, mens beskyttelsestiden for udøvende kunstnere og fonogramproducenter er det, man kalder ”beslægtede rettigheder”, og som ikke nyder en lige så vidtgående og lang beskyttelse. Og det ændrer forslaget ikke på.

For at opsummere sagens gang kort kan jeg oplyse, at sagen har været behandlet i Folketingets Europaudvalg i februar 2009, hvor regeringen fik tilslutning til mandatet i sagen, som blev forelagt af den tidligere økonomi- og erhvervsminister. Der var bred opbakning til det forslag til mandat, som regeringen forelagde Europaudvalget, herunder til den kritiske linje i forhold til direktivforslaget. Enhedslisten kunne som eneste parti ikke tilslutte sig mandatet. Sagen blev tillige forelagt Europaudvalget til orientering på et møde den 20. maj 2009 forud for rådsmøde (konkurrenceevne) den 28.-29. maj 2009.

Min forgænger Carina Christensen redegjorde endvidere for sagen på et samråd her i udvalget i april 2009.

Jeg vil i det følgende først orientere om den nuværende forhandlingssituation, dvs. svare på spørgsmål F. Herefter vil jeg redegøre for regeringens holdning, som tillige er svaret på spørgsmål G.

Svar på spørgsmål F:

[Forhandlingssituationen]

Af hensyn til forhandlingssituationen i Rådet kan jeg ikke oplyse de positioner, de enkelte lande har givet udtryk for. Det jeg kan sige er, at enkelte lande går ind for forslaget i sin fulde udstrækning.

Dvs. at udvide beskyttelsestiden til 95 år. Flere lande er imod forslaget. En række lande har givet udtryk for, at de vil kunne gå med til et kompromisforslag om en kortere forlængelse af beskyttelsestiden, således at den bliver forlænget til 70 år.

Jeg kan oplyse, at der undervejs i forløbet har været lande, der har ændret deres udmeldinger i forhold til direktivforslaget – og det er vel og mærke både lande, der tidligere har været for forslaget og lande, der hidtil har været imod. Jeg kan tillige oplyse, at der på det sidste møde i rådsregi, hvor sagen blev drøftet – hvilket var i april sidste år - ikke kunne konstateres hverken et kvalificeret flertal eller et blokerende mindretal. Dette skyldes, at der er enkelte lande, der endnu ikke har lagt sig fast på en endelig holdning. Der er således ikke på nuværende tidspunkt den fornødne tilslutning i Rådet til forslaget om at forlænge beskyttelsestiden for udøvende kunstnere og fonogramproducenter. Sagen har ikke været drøftet under det belgiske formandskab i efteråret 2010.

Svar på spørgsmål G:

[Regeringens holdning]

Det mandat, som regeringen har fået – og som der har været bred opbakning til i Folketinget – er følgende: ”*Den danske regering ser ikke som udgangspunkt behov for regulering, som foreslået af Kommissionen.*”

Regeringen deltager naturligvis konstruktivt i drøftelserne af direktivforslaget, og i sidste ende vil man kunne støtte et forslag, som vil kunne samle et kvalificeret flertal, idet regeringen dog vil lægge stor vægt på, at beskyttelsestiden ikke forlænges ud over 70 år.

Regeringen vil samtidig arbejde for, at forslaget omfatter udøvende kunstnere og producenter inden for både lyd og audiovisuelle optagelser (det vil sige musikere og skuespillere), og at der for de øvrige dele af forslaget opnås et så afbalanceret, gennemsigtigt, enkelt og hensigtsmæssigt direktiv som muligt. Det gælder herunder de nærmere regler om oprettelse af en fond for studiemusikere, den såkaldte ”use it or lose it klausul” samt spørgsmålet om klare overgangsregler.”

Mandatet betyder konkret, at regeringen skal arbejde ud fra, at der ikke sker en forlængelse af beskyttelsestiden – hverken til 70 eller 95 år. Dvs. Danmarks stemme skal bruges til at blokere for en vedtagelsen af et forslag om at forlænge beskyttelsestiden, så længe det er muligt. Samtidig arbejdes der fra dansk side konstruktivt for at få de mest hensigtsmæssige formuleringer af direktivets bestemmelser som muligt. Hvis der – uden Danmarks stemme - kan konstateres et kvalificeret flertal for en forlængelse til 70 år fra udgangen af det år, hvor fremførelsen eller optagelsen fandt sted, vil Danmark ikke stemme imod forslaget.

[Hvorfor er regeringens holdning, som den er]

Regeringen lægger stor vægt på, at de udøvende kunstnere og producenter har stærke rettigheder, som de har gode muligheder for at håndhæve. Samtidig er det vigtigt at huske, at der er tale om enerettigheder. Dvs. hvor vi som samfund giver rettighedshaveren mulighed for at blokere for brugen af et værk. Og der er derfor en balance mellem, hvor længe eneretten skal gælde, og hvornår værker kan udnyttes frit til glæde og inspiration for forbrugere og andre. Regeringen finder grundlæggende, at den beskyttelse de udøvende kunstnere og pladeproducenter har i dag er fornuftig. Hvis et nyt ta-

lent indspiller et værk som 18-årig, får denne vederlag, indtil vedkommende er 68 år.

Danmark og de øvrige nordiske lande har traditionelt modsat sig en forlængelse af beskyttelsestiden og har i stedet lagt vægt på, at de rettigheder, der findes, er rimelige. Derved er rettighederne stærke og bliver i højere grad respekteret.

Der kan sættes spørgsmålstegn ved baggrunden for de foreslåede ændringer. De analyser, som blandt andet Kommissionen har fået lavet om det hensigtsmæssige i en forlænget beskyttelsestid på musikområdet, peger i forskellige retninger. Blandt andet viser Kommissionens analyse fra 2006, at en væsentlig del af de indtægter, der kommer ind som følge af en forlænget beskyttelsestid, reelt vil tilfalde pladeselskaberne. Det skyldes de aftaler, der er mellem pladeselskaberne og de udøvende kunstnere.

Regeringen er bekymret for, at en forlængelse af beskyttelsestiden vil betyde, at det bliver dyrere for fx radiostationer eller forbrugere at opnå tilladelse til at anvende ophavsretligt beskyttede musikværker, fordi der skal betales vederlag i flere år.

Derudover vil forslaget føre til, at der i endnu flere situationer skal betales vederlag til arvinger, fordi den oprindelige rettighedshaver i den forlængede beskyttelsestid, der ligger ud over de 50 år, oftest vil være afgået ved døden, hvilket i endnu højere grad vil blive tilfældet ved 70 år og 95 år.

Regeringen er ikke overbevist om, at de ulemper en forlænget beskyttelsestid vil føre til for musikbrugerne vil give en tilsvarende forbedret situation for de udøvende kunstnere netop fordi, Kommissionens egen analyse peger på, at det i højere grad vil være pladeselskaberne, der drager fordel af en forlængelse.

Man kan sætte spørgsmålstegn ved, om ophavsretten skal være det primære redskab til at sikre et socialt formål, som anført af Kommissionen. En udvidelse af beskyttelsestiden bør næppe anvendes som redskab til at kompensere for et faldende cd-salg. Det kræver andre løsninger fra pladebranchens side.

På den baggrund ser regeringen som sagt ikke et behov for regulering, som foreslået af Kommissionen.